

BİTKİ HASTALIK VE ZARARLILARI TAHMİN VE UYARI MODELİ STANDART DENEME METODU

1. DENEME KOŞULLARI

1.1. Kültür Bitkisi ve Çeşidi ile Test Organizmalarının Seçimi

Deneme; hastalığa duyarlı ve/veya zararlıının sorun olduğu meyve, sebze, hububat, endüstri bitkisi vb. ürünlerden yaygın olarak yetiştiriciliği yapılan bir çeşitte yürütülür.

Test organizması olarak, hastalık ve/veya zararlıının uygun biyolojik dönemi hedef alınır.

1.2. Deneme Yerinin Özellikleri

Deneme, hastalık veya zararlıının her yıl görüldüğü ve/veya ekonomik olarak verim kaybına neden olduğu konukçu bitkinin tek bir çeşidinde kurulur. Denemeyi yaptıran firmanın aynı kültür bitkisinde birden fazla etmene (hastalık ve/veya zararlı) karşı yazılım modeli varsa, test edilecek bu modeller ayrı bahçe/tarlada denenir.

Deneme, seçilen kültür bitkisinin yaygın olarak yetiştiriciliği yapılan bir ilde ve ilin farklı topoğrafik ve/veya iklimsel özelliğe sahip 3 farklı lokasyonunda ve her ilde en az üç yıl olmak üzere kurulur.

Deneme süresince uygulanacak kültürel işlemler, her bir deneme alanında aynı olmalıdır. Deneme alanındaki kültür bitkisi aynı yaş, çeşit, büyüklük ve verim döneminde olmalı, sıra arası ve sıra üzeri mesafe verilmelidir.

1.3. Deneme Deseni ve Tertibi

Deneme, geniş parseller deneme desenine göre kurulur. Tahmin ve uyarı model denemesi yapılacak alanın parsel büyüklüğü en az 5 da olmalıdır. Karşılaştırma karakteri olarak, fenolojiye ve/veya popülasyon yoğunluğuna göre ilaçlama yapılan ve ilaçlama yapılmayan olmak üzere iki ayrı karakter alınır. Her iki parselin büyüklükleri de en az 1 da olmalıdır.

2. TAHMİN VE UYARI MODELLERİNİN UYGULANMASI

2.1. Denemeye Alınacak Tahmin ve Uyarı Modelleri

Denemeye alınacak modellerin ticari adı, firması, uygulandığı ülke ve model özellikleri verilmelidir.

Tahmin ve uyarı model denemesi yapılan parsel ve ilaçlı kontrol parselinde, ülkemizde ruhsatlı bitki koruma ürünleri seçilir ve her iki parselde de aynı bitki koruma ürünleri kullanılır. Denemede kullanılan bitki koruma ürünleri raporlarda belirtilmelidir.

2.2. Bitki Koruma Ürününün Uygulama Şekli

2.2.1. Uygulamanın Tipi

İlaçlama, tahmin ve uyarı modelinin denendiği kültür bitkisindeki hastalık ve/veya zararlıya karşı denemede kullanılacak bitki koruma ürünlerinin etiketinde belirtildiği şekilde yapılır.

2.2.2. Kullanılan Aletin Tipi

Tahmin ve uyarı modeli denenen ve ilaçlı karşılaştırma parsellerindeki ilaçlamalar, bütün deneme alanında tekdüze dağılım sağlayacak veya doğru bölgesel ilaçlama (kısmi dal, gövde vb.) yapabilecek uygun bir alet veya makine ile yapılmalıdır. Biyolojik etkinliği doğrudan etkileyebilecek faktörler (çalışma basıncı, meme tipi, meme delik çapı, meme verdisi, ilerleme hızı vb.) amaca uygun olarak seçilmelidir. Seçilen bu faktörler, kullanılan zirai mücadele alet - makinesi ve ilaçlama başlıklarının ticari adı ile birlikte kaydedilmelidir.

2.2.3.Uygulama zamanı ve Sayısı

Denemesi yapılacak tahmin ve uyarı model yazılımı bulunan elektronik iklim istasyonu, firmanın farklı bir önerisi yoksa, deneme yapılacak yılın 01 Ocak tarihinden itibaren veri alacak şekilde deneme alanına kurulur. Model denemesi yapılan parseldeki ilaçlamalar, ilgili modelin vereceği uyarılara göre yapılır. İlaçlı karşılaştırma parselindeki ilaçlamalar ise, ilgili hastalık ve/veya zararlının denendiği kültür bitkisindeki Zirai Mücadele Teknik Talimatına göre yapılır. Denemedeki ilaçlama sayıları ve tarihleri kayıt edilmelidir.

2.2.4.Denemede Kullanılan Diğer Bitki Koruma Ürünleri Hakkında Bilgiler

Deneme parsellerinde modelin hedef aldığı hastalık ve/veya zararlı dışındaki diğer hastalık ve zararlılara karşı, hedef hastalık ve zararlıya etkili farklı bir preparat kullanılmamalıdır. Farklı ilaçların kullanılması zorunlu ise, bu ilaçlar deneme ilacından ayrı olarak uygulanmalıdır. Uygulamalar hakkında ayrıntılı bilgi verilmelidir.

3. SAYIM VE DEĞERLENDİRME

3.1. Meteorolojik Veriler

İlaçlama sırasındaki yağış, sıcaklık, orantılı nem ve rüzgâr hızı gibi iklim verileri denemenin yapıldığı alana kurulmuş olan elektronik iklim istasyonundan alınır. Deneme süresince şiddetli kuraklık ve sağanak yağış, dolu vb. gibi deneme sonucunu etkileyecek hava koşulları da kaydedilmelidir.

3.2. Sayım Şekli, Zamanı ve Sayısı

Sayımlar, deneme parsellerinde kültür bitkisindeki hastalık ve/veya zararlı ile ilgili Standart İlaç Deneme Metoduna göre yapılır ve sayım tarihleri kayıt edilir.

4. SONUÇLAR

Sayım sonuçları, tahmin ve uyarı modelinin denendiği hedef hastalık ve/veya zararlı ile ilgili Standart İlaç Deneme Metoduna göre, uygun bir istatistiksel analiz ile değerlendirilir. Hastalık etmenleri için ilk uyarıdan sonra kontrol yapılır ondan sonra enfeksiyon olup olmadığı, enfeksiyon tarihi ve belirti çıkış tarihi kaydedilir. Kontrol parselindeki ilk belirti tarihi ile modelin verdiği ilk enfeksiyon tarihi karşılaştırılır.